

AKADEMİK ETİK
UYGULAMALARI
II

Editör

Prof. Dr. Fahri APAYDIN

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş. 'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN 978-625-399-989-6	Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı Akademik Etik Uygulamaları II	Yayıncı Sertifika No 47518
Editör Prof. Dr. Fahri APAYDIN ORCID iD: 0000-0003-1055-5109	Baskı ve Cilt Vadi Matbaacılık
Yayın Koordinatörü Yasin DİLMEN	Bisac Code SCI029000
	DOI 10.37609/akya.541

Kütüphane Kimlik Kartı
Akademik Etik Uygulamaları II / ed. Fahri Apaydın.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.
117 s. ; 160x235 mm.
Kaynakça ve Ekler var.
ISBN 9786253999896

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Akademide Etik Derneği 2019 yılında 16 akademisyen ve lisansüstü öğrenci tarafından kurulmuştur. Derneğin misyonu akademik etik konusunda akademisyenlerde ve öğrencilerde bilinç ve duyarlılık oluşturmaktır. Dernek misyonunu gerçekleştirmek için akademik etik konusunda duyarlı akademisyenlerin bir araya gelerek ortak hareket ettikleri bir bilimsel platform olmayı hedeflemekte ve bunun yanında çok çeşitli akademik faaliyetler planlamakta ve yürütmektedir. Akademisyenlerden büyük ilgi gören Dernek hızla gelişmekte ve hedefine ulaşmak için yükseköğretim sistemine pozitif katma değer üretmek için yoğun çaba sarf etmektedir.

Akademide Etik Derneği Türkiye’de etik konusunda önemli çalışmalar yürütmektedir. Dernek kongre düzenlemekte, dergi çıkartmakta, kitap yayınlamakta, meslek dallarında etik ilkeler belirlemekte, tez danışmanlığı etik yönergesi hazırlamakta, etik konusunda yapılan araştırmalara mali destek vermekte ve etik konusunda ödüller vermektedir. Bunlar Derneğin yaptığı sadece bazı faaliyetlerdir. Bunların yanında etik konusunda sorun yaşayan kişiler ve belirsiz alanlarla ilgili görüş almak isteyenler Derneğin görüşüne başvurmakta ve Dernek ise bunlarla ilgili raporlar düzenleyerek örnek teşkil etmesi için yayınlamaktadır. Bu kitap bu görüşleri içermektedir. Akademik Etik konusuna odaklanan Dernek bu konuyu sahiplenerek bu konuda referans alınan bir kurum haline gelmiştir.

Toplumların gittikçe artan çok sayıda sorunları bulunmaktadır ve bunları üç başlık altında toplayabileceğimiz krizler doğurmaktadır: Çevresel kriz, insanlık krizi ve ekonomik kriz. Bu sorunların çözümü elbette ki mümkündür ve akademisyenler ve bilim insanları bunun için yoğun şekilde çaba göstererek bir takım bilimsel faaliyetler yürütmektedirler. Bu faaliyetleri akademik etik olarak adlandıracağımız belirli normları ve ilkeleri dikkate alarak yürütmeleri gerekmektedir. Bu, ilave sorunların çıkmasını önleyebileceği gibi toplum tarafından bilim insanlarına ve akademisyenlere ayrılan kaynakların daha etkin bir şekilde kullanılmasını sağlayabilir.

Akademisyenlik son derece kutsal, onurlu, zor ve bir o kadar da sorumluluk gerektiren bir meslektir. Uzun eğitim süreci ve büyük emekler sonucunda bilim insanları ve akademisyenler yetişmektedir. Akademisyenliğin ve bilim insanlarının saygınlığına zarar

verecek davranış ve eylemlerden uzak durmak da ayrı bir sorumluluktur. Bunun olabilmesi için ise akademisyenlerin ve bilim insanlarının akademik etik konusunda daha fazla hassas olması gerekmektedir. Bu şekilde, yapılan hataların sayısı azalacaktır. Burada belirtmek gerekir ki bilim insanları ve akademisyenler de hata yapar ve hatta bilim hatalarının üzerine inşa edilmektedir diyebiliriz. Ancak dikkat edilmesi gereken üç konu bulunmaktadır. Bunlardan biri hatayı kasıtlı olarak yapmamak, büyük ihmalde bulunmamak ve diğeri ise hata fark edildiği zaman süratle telafi etmek için çaba sarf etmek gerekmektedir. Nitekim kimi bilim insanları yayınladıkları makalelerde hata olduğunu fark ettiklerinde bu makaleleri dergilerden geri çektikleri sıkça yaşanan bir durumdur.

Derneğimizin çok sayıda farklı bilim alanlarından 377 akademisyenden oluşan bir bilim kurulu bulunmaktadır ve Derneğimize akademik etikle ilgili gelen sorulara bu bilim kuruluna danışarak cevaplar verilmektedir. Sorulara verilen öneriler mutlak doğru olarak görülmemelidir. Bu öneriler tartışılabilir ve kitabın sonraki basımlarında gerek olması halinde değişiklikler yapılabilir. Bu nedenle önerilerle ilgi görüşlerinizi Derneğe bildirebilirsiniz. Kitabın sonraki basımlarına yeni sorular için geliştirilen öneriler dâhil edilecektir. Bunun için sorularınızı Derneğe ileterek de kitabın gelişmesine katkı verebilirsiniz. Kitabın bu sayısı ilk sayıda yer alamayan soruları içermektedir.

Etik kavramında olduğu gibi akademik etik konusunu ilgilendiren çoğu durumun ve vakanın da sübjektiflik boyutu bulunmaktadır. Bu ise yapılan değerlendirmelerde farklılıkların oluşmasına neden olmaktadır. Bilim insanları ve akademisyenler özellikle de sübjektif ya da muallak olan durumlarda farklı bakış açısına ihtiyaç duyabilmektedir. Bu kitapla akademisyenlerin zihninde oluşan farklı sorulara öneriler getirilmektedir. Öneriler değişik görüşlerin ve katkıların bir araya getirilmesi ile oluşturulmuştur ve değişik uzmanların görüşlerinin faydalı olması umuduyla bir araya getirilmiştir. Ancak buradaki görüşlerin uygulanması sonucu ortaya çıkabilecek sonuçlardan editör ve bilim kurulu sorumlu tutulamaz.

Bu kitabın hazırlanmasında sorulara görüşler vererek büyük katkı veren bilim kurulu üyelerine teşekkür ediyorum. Değerli vakitlerini ayırıp kapsamlı ve detaylı bir şekilde sorulara cevaplar vererek ve ifadelerle yapılan faaliyetin çok değerli olduğunu belirterek bizleri motive etmişlerdir. Bilim kurulunda olan her bir akademisyen danışman görevini üstlenmiştir ve görüşlerdeki her bir maddeye tamamen katılmayıp farklı görüş beyan ettikleri olmuştur.

Prof. Dr. Fahri APAYDIN

Editör, Akademide Etik Derneği Başkanı

Bilim Kurulu

Prof. Dr. A. Celil ÇAKICI

Prof. Dr. A. Şefik GÜNGÖR

Prof. Dr. A. Tuğba KARABULUT

Prof. Dr. Abdullah ÇALIŞKAN

Prof. Dr. Abdullah KARAKAYA

Prof. Dr. Abdurrahman KARABULUT

Prof. Dr. Abdülkadir VAROĞLU

Prof. Dr. Adnan KAKİLLİ

Prof. Dr. Ahmet İNAM

Prof. Dr. Ahmet KAYA

Prof. Dr. Ali HALICI

Prof. Dr. Ali Nazım SÖZER

Prof. Dr. Ali Rıza ERDEM

Prof. Dr. Ali SINAĞ

Prof. Dr. Alptekin SÖKMEN

Prof. Dr. Asiyе GÜL

Prof. Dr. Asiyе TOKER GÖKÇE

Prof. Dr. Atınç OLCAY

Prof. Dr. Atilla AKBABA

Doç. Dr. Aykut EKİYOR

Prof. Dr. Aysel GÜRKAN

Prof. Dr. Ayşe AYÇİÇEĞİ DİNN

Prof. Dr. Ayşe Çiğdem KIREL

Prof. Dr. Ayşe GÜNDOĞDU

Prof. Dr. Ayten AKATAY

Prof. Dr. Barış ÖVGÜN

Prof. Dr. Bayram ŞAHİN

Prof. Dr. Behçet ORAL

Prof. Dr. Belkis TARHAN

Prof. Dr. Berna BALCI İZGİ

Prof. Dr. Berna TARI KASNAKOĞLU

Prof. Dr. Berrin AKMAN

Prof. Dr. Berrin ONARAN

Prof. Dr. Bilçin Tak MEYDAN

Prof. Dr. Birsел Canan DEMİRBAĞ

Prof. Dr. Burhanettin ZENGİN

Prof. Dr. Canan ÖZGEN

Prof. Dr. Cem TUNA

Prof. Dr. Cemal ZEHİR

Prof. Dr. Cevdet COŞKUN

Prof. Dr. Çetin BEKTAŞ

Prof. Dr. Çetin KARATAŞ

Prof. Dr. Dilaver TENGİLİMOĞLU

Prof. Dr. Dilek SAĞLIK ÖZÇAM

Prof. Dr. Dilek TEKER

Prof. Dr. Dudu Duygu KILIÇ

Prof. Dr. Ebru GÖZÜKARA

Prof. Dr. Elçin ESENLİK

Prof. Dr. Emel KOÇ

Prof. Dr. Emet GÜREL

Prof. Dr. Emine EFE

Prof. Dr. Emrah CENGİZ

Prof. Dr. Ercan GEGEZ

Prof. Dr. Erginbay UĞURLU

Prof. Dr. Erman ÖNCÜ

Prof. Dr. Esen GÜRBÜZ

Prof. Dr. Esra SAGLAM

Prof. Dr. F. Beylü DİKEÇLİGİL

Prof. Dr. F. Ebru İKİZ

Prof. Dr. Fatma Şebnem ARIKBOĞA

Prof. Dr. Fazıl Önder SÖNMEZ

Prof. Dr. Feyza DOYRAN

Prof. Dr. Fikri GÜL

Prof. Dr. Filiz ANGAY KUTLUK

Prof. Dr. Füsun TOPSÜMER

Prof. Dr. Gülcihan AKKUZU

Prof. Dr. Gülcihan YILDIRIM

Prof. Dr. Gülgün F. ŞENGÖR

Prof. Dr. Gülnur ETİ İÇLİ

Prof. Dr. Günay YILDIZ TÖRE

Prof. Dr. H. Ahmet KIRKILIÇ

Prof. Dr. Hatice Necla KELEŞ

Prof. Dr. Haydar SUR

Prof. Dr. Hakan OKTAL

Prof. Dr. Haldun M. ÖZAKTAŞ

Prof. Dr. Halil TURAN

Prof. Dr. Halit CANATAN

Prof. Dr. Haluk TANRIVERDİ

Prof. Dr. H. Nejat BASIM

Prof. Dr. Harun DEMİRKAYA

Prof. Dr. Harun TEPE

Prof. Dr. Hasan Basri MEMDUHOĞLU

Prof. Dr. Hasan GÜL

Prof. Dr. Hasan Hüseyin ÖZKAN

Prof. Dr. Hasan SEÇEN

Prof. Dr. Hasan VURAL

Prof. Dr. Hasan YALÇIN

Prof. Dr. Hasan YAZICI

Prof. Dr. Hatice Nur BEYAZ ERKIZAN

Prof. Dr. Havva ÖZTÜRK

Prof. Dr. Hilal ECESÖY
Prof. Dr. Hülya ARSLANTAŞ
Prof. Dr. Hüseyin GÜL
Prof. Dr. İbrahim KALAYCI
Prof. Dr. İlhan İÇEN
Prof. Dr. İlter TURAN
Prof. Dr. İlyas SÖZEN
Prof. Dr. İrfan ÖZYAZGAN
Prof. Dr. İsmail ŞANLIOĞLU
Prof. Dr. İsmihan KARAYÜCEL
Prof. Dr. Kadir ASLAN
Prof. Dr. Kadircan H. KESKİNBORA
Prof. Dr. Kemal KAYIKÇI
Prof. Dr. Kenan AYDIN
Prof. Dr. Kenan ÖREN
Prof. Dr. Kubilay AYSEVENER
Prof. Dr. Kurtman ERSANLI
Prof. Dr. Kürşad YILMAZ
Prof. Dr. Leyla DİNÇ
Prof. Dr. Leyla LEBLEBİCİ KOÇER
Prof. Dr. Leyla KHORSHID
Prof. Dr. Lutfiye ÖZDEMİR
Prof. Dr. Makbule Evrim GÜLSÜNLER
Prof. Dr. M. Çiğdem SAYIL
Prof. Dr. M. Haluk GÜVEN
Prof. Dr. Mehmet ANIK

Prof. Dr. Mehmet ÇİÇEK
Prof. Dr. Mehmet Emir KÖKSAL
Prof. Dr. Mehmet KARA
Prof. Dr. Mehmet Nadir ÖZDEMİR
Prof. Dr. Mehmet SORGUN
Prof. Dr. Mehmet TEYFUR
Prof. Dr. Mehmet TÜRKERİ
Prof. Dr. Melike Özer KESKİN
Prof. Dr. Mert AKTAŞ
Prof. Dr. Metin KOZAK
Prof. Dr. Mualla YILMAZ
Prof. Dr. Muhammed ULUDAG
Prof. Dr. Murat Ali KARAVELİOĞLU
Prof. Dr. Murat CİVANER
Prof. Dr. Murat ÖZGEN
Prof. Dr. Mustafa Hilmi BULUT
Prof. Dr. Mustafa YAĞBASAN
Prof. Dr. Münevver TURANLI
Prof. Dr. Nazan TUNA ORAN
Prof. Dr. Nerimian ERSOY
Prof. Dr. Nesrin ÇOBANOĞLU
Prof. Dr. Nilgün ÇELEBİ
Prof. Dr. Nilgün KARALI
Prof. Dr. Nur ARSLAN
Prof. Dr. Nuran EROL IŞIK
Prof. Dr. Nuray SENEMOĞLU

Prof. Dr. Nurettin PARILTI

Prof. Dr. Nurhayat ÇELEBİ

Prof. Dr. Nuri BALOĞLU

Prof. Dr. Nüket ÖRNEK BÜKEN

Prof. Dr. Onur GÖZBAŞI

Prof. Dr. Orhan AKOVA

Prof. Dr. Orhan DEĞER

Prof. Dr. Orhan YILMAZ

Prof. Dr. Osman TUĞAY

Prof. Dr. Oya Nuran EMİROĞLU

Prof. Dr. Ö. Osman DEMİRBAŞ

Prof. Dr. Ömer TURUNÇ

Prof. Dr. Ömür SAYLIGİL

Prof. Dr. Özlem ÇAKIR

Prof. Dr. Özlen ÖZGEN

Prof. Dr. Öznur BOZKURT

Prof. Dr. Perran AKAN

Prof. Dr. Ramazan ERDEM

Prof. Dr. Recep YÜCEL

Prof. Dr. Refika BAKOĞLU

Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ

Prof. Dr. Sait YILMAZ

Prof. Dr. Salih PAY

Prof. Dr. Sebahat GÖZÜM

Prof. Dr. Sebahattin ÇEVİKBAŞ

Prof. Dr. Sedat MURAT

Prof. Dr. Sefa BARDAKÇI

Prof. Dr. Sefer ADA

Prof. Dr. Seher BALCI ÇELİK

Prof. Dr. Selma ÖNCEL

Prof. Dr. Serap KOŞAL ŞAHİN

Prof. Dr. Serpil YENİSOY

Prof. Dr. Sezer YUDULMAZ

Prof. Dr. Sezgin VURAN

Prof. Dr. Soner Mehmet ÖZDEMİR

Prof. Dr. Süleyman DÖNMEZ

Prof. Dr. Şenay ÇETİNUS

Prof. Dr. Şeyda Seren İNTEPELER

Prof. Dr. Şükrü Oğuz ÖZDAMAR

Prof. Dr. Tamer ÖZÜLKER

Prof. Dr. Taşkın KETENCİ

Prof. Dr. Tolga ULUSOY

Prof. Dr. Tuncay GÜLOĞLU

Prof. Dr. Turan ÖNDEŞ

Prof. Dr. Tülay EKEMEN KESKİN

Prof. Dr. Tülay ZORLU

Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN

Prof. Dr. Umut AL

Prof. Dr. Ülkü BAYKAL

Prof. Dr. Ülkü ESER ÜNALDI

Prof. Dr. Ümit Deniz TURAN

Prof. Dr. Ünsal Umdu TOPSAKAL

Prof. Dr. Vedat TOĞAN

Prof. Dr. Vesile ŞENOL

Prof. Dr. Veysel OKÇU

Prof. Dr. Vural ÇAĞLIYAN

Prof. Dr. Yasemin BALCI

Prof. Dr. Yasemin KESKİN BENLİ

Prof. Dr. Yaşar SARI

Prof. Dr. Yıldız KARAGÖZ

Prof. Dr. Yunus ÖZÇELİKÖRS

Prof. Dr. Yusuf BAYRAKTUTAN

Prof. Dr. Yusuf KARAKOÇ

Prof. Dr. Yücel OĞURLU

Prof. Dr. Zeliha SEÇKİN

Doç. Dr. Ahmet Faruk LEVENT

Doç. Dr. Ali İNANIR

Doç. Dr. Aslı TOLUNAY

Doç. Dr. Aslıhan AKPINAR

Doç. Dr. Ayhan DEMİRCİ

Doç. Dr. Aysel GÜNEY

Doç. Dr. Aysun ÇOLAK

Doç. Dr. Ayşegül TÜRK

Doç. Dr. Barçın KARAKAŞ BUDAK

Doç. Dr. Birgül ÖZKAN

Doç. Dr. Birgül CERİT

Doç.Ar. Gör. Dr. Büşra TUNCAY YÜKSEL

Doç. Dr. Cemil KAHRAMAN

Doç. Dr. Cengiz DEMİR

Doç. Dr. Cihat KARTAL

Doç. Dr. Çiğdem KURT CİHANGİR

Doç. Dr. Davut ELMACI

Doç. Dr. Deniz YETKİN AKER

Doç. Dr. Denizhan VARDAR

Doç. Dr. Dilek YILMAZ

Doç. Dr. Ebru Hasibe TANJU ASLIŞEN

Doç. Dr. Ekrem AYDIN

Doç. Dr. Erdem AKKAN

Doç. Dr. Erhan KILINÇ

Doç. Dr. Erkan TABANICALI

Doç. Dr. Esen ŞAHİN

Doç. Dr. Esra Çiğdem CEZLAN

Doç. Dr. Evrim ERDOĞAN YAZAR

Doç. Dr. Fahri ÖZSUNGUR

Doç. Dr. Faruk Kerem ŞENTÜRK

Doç. Dr. Fatma Şeyda Özbiçakcı

Doç. Dr. Fatmanur ÖZEN

Doç. Dr. Ferda KESKİN

Doç. Dr. Filiz TAŞ

Doç. Dr. Gamze KESKİN YURDAKURBAN

Doç. Dr. Gökben BAYRAMOĞLU

Doç. Dr. Gökçe MANAVGAT

Doç. Dr. Gönül ALKAN

Doç. Dr. Güzide Öncü EROĞLU PEKTAŞ

Doç. Dr. Hakan TOYTOK

Doç. Dr. Hale ÜSTÜNGÜLER

Doç. Dr. Halime GÖKTAŞ KULUALP

Doç. Dr. Hilal ÖZKAYA

Doç. Dr. İlknur ÇEVİK TEKİN

Doç. Dr. İlknur KAHRIMAN

Doç. Dr. Kıymet YEŞİLÇİÇEK ÇALIK

Doç. Dr. Mahmud EFENDİ

Doç. Dr. Mehmet Cüneyt BİRKÖK

Doç. Dr. Mehmet Saim AŞÇI

Doç. Dr. Meltem UĞURLU

Doç. Dr. Meral ERDİRENÇELEBİ

Doç. Dr. Mustafa ERDEM

Doç. Dr. Mustafa Levent ÖZGÖNÜL

Doç. Dr. Mustafa TAHİROĞLU

Doç. Dr. Necat KESKİN

Doç. Dr. Nilay KAYHAN

Doç. Dr. Nuran ÖZTÜRK BAŞPINAR

Doç. Dr. Nureddin YÜZKAT

Doç. Dr. Nurhayat ÇALIŞKAN AKÇETİN

Doç. Dr. Nuriye YILDIRIM ŞİŞMAN

Doç. Dr. Olcay KİLİNÇ

Doç. Dr. O. Can YILMAZDOĞAN

Doç. Dr. Özlem CEYHAN

Doç. Dr. Özlem DOĞU

Doç. Dr. Öğr. Üyesi Özlem İBRAHİMOĞLU

Doç. Dr. Pelin KARAASLAN

Doç. Dr. Pınar ERDOĞAN

Doç. Dr. Rahime AYDIN ER

Doç. Dr. Rasim TÖSTEN

Doç. Dr. Rıfat BİLGİN

Doç. Dr. Sabahattin TEKİNGÜNDÜZ

Doç. Dr. Said CEYHAN

Doç. Dr. Sebile BAŞOK DIŞ

Doç. Dr. Sedat ÇELİK

Doç. Dr. Sefa USTA

Doç. Dr. Serkan DEMİRCİ

Doç. Dr. Seyit COŞKUN

Doç. Dr. Sezer BOZKUŞ KAHYAOĞLU

Doç. Dr. Şafak ÖZTÜRK AYNAL

Doç. Dr. Şengül Uysal

Doç. Dr. Şerife ÖZDİNÇ

Doç. Dr. Şeyma ÇALIŞKAN

Doç. Dr. Tuba GÖKÇEK

Doç. Dr. Ufuk BAŞAR

Doç. Dr. Volkan ÖZBEK

Doç. Dr. Yasemin ÖZDEM YILMAZ

Doç. Dr. Yusuf ESMER

Doç. Dr. Zafer AYKANAT

Doç. Dr. Zeliha TEKİN

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÇAKIR

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet FİDAN

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Tarık TÜRKMENOĞLU
 Dr. Öğr. Üyesi Alp Eren KAYASANDIK
 Dr. Öğr. Üyesi Alptuğ KARAKÜÇÜK
 Dr. Öğr. Üyesi Asuman KAYA
 Dr. Öğr. Üyesi Ayça KARAHAN
 Dr. Öğr. Üyesi Ayşe TAŞTEKİN
 Dr. Öğr. Üyesi Belgin ARISAN
 Dr. Öğr. Üyesi Burcu CEYLAN
 Dr. Öğr. Üyesi Burcu GÖKGÖZ KURT
 Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem ASARKAYA
 Dr. Öğr. Üyesi Ebru Özlem GÜVEN
 Dr. Öğr. Üyesi Elif ÇETİNKIRAN
 Dr. Öğr. Üyesi Erkan ALSU
 Dr. Öğr. Üyesi Esra GÜVEN
 Dr. Öğr. Üyesi Ezgi KIRICI TEKELİ
 Dr. Öğr. Üyesi Fadime TEKİN
 Dr. Öğr. Üyesi Filiz EREN BÖLÜKTEPE
 Dr. Öğr. Üyesi Gülçin ALGAN ÖZKÖK
 Dr. Öğr. Üyesi Güzin Yasemin TUNÇAY
 Dr. Öğr. Hayriye Nur BAŞYAZICIOĞLU
 Dr. Öğr. Üyesi H. Serdar HOŞ
 Dr. Öğr. Üyesi Hale BİRİCİKOĞLU
 Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim BURGAN
 Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim ŞENGÜN
 Dr. Öğr. Üyesi İsmail AYDIN
 Dr. Öğr. Üyesi Işıl ÖZÇAM

Dr. Öğr. Üyesi İlkay TURAN
 Dr. Öğr. Üyesi Kemal KÖKSAL
 Dr. Öğr. Üyesi Kutlu ÇALIŞKAN
 Dr. Öğr. Üyesi Levent UZUNÇIBUK
 Dr. Öğr. Üyesi Mehtap SÖYLER
 Dr. Öğr. Üyesi Mehmet KAPLAN
 Dr. Öğr. Üyesi Mehmet GÜNLÜK
 Dr. Öğr. Üyesi Melis ATTAR
 Dr. Öğr. Üyesi Meral MADENOĞLU KIVANÇ
 Dr. Öğr. Üyesi Meryem TÜRKAN ERER
 Dr. Öğr. Üyesi Mesut KAYAER
 Dr. Öğr. Üyesi Muharrem AVCI
 Dr. Öğr. Üyesi Mustafa CANBEK
 Dr. Öğr. Üyesi Niray TUNÇEL
 Dr. Öğr. Üyesi Osman Murat DENİZ
 Dr. Öğr. Üyesi Özgür ÖNEN
 Dr. Öğr. Üyesi Özlem İBRAHİMOĞLU
 Dr. Öğr. Üyesi Recep ÖZCİMDER
 Dr. Öğr. Üyesi Rukiye KONUK ER
 Dr. Öğr. Üyesi Sahra SAYĞAN TUNÇAY
 Dr. Öğr. Üyesi Servet ÖNAL
 Dr. Öğr. Üyesi Şehnaz DEMİRKOL
 Dr. Öğr. Üyesi Tahsin GÖKHAN TELATAR
 Dr. Öğr. Üyesi Tuna AYDOĞMUŞ
 Dr. Öğr. Üyesi Yunus DEMİR
 Dr. Öğr. Üyesi Zerrin AYVAZ REİS

Öğr. Gör. Dr. Bahar AYDIN CAN

Öğr. Gör. Dr. Ferhat ÜNAL

Öğr. Gör. Seyhan EKİNCİ AYDIN

Arş. Gör. Dr. Büşra TUNCAY YÜKSEL

Arş. Gör. Dr. Fatih AKBAYIR

Arş. Gör. Dr. Zeynep ŞEN AKÇAY

Dr. Ahmet ALP

Dr. Ayşe KARAMAN

Dr. Bahar CAN

Dr. Cengiz ÖZGÜN

Dr. Ekrem AYDIN

Dr. Erdem ERALP

Dr. Fatma Şebnem ARIK

Dr. Ferda Meltem ULUDAĞ

Dr. G. Yasemin TUNÇAY

Dr. Mehmet EKİCİ

Dr. Menderes TARCAN

Dr. Metin SEZER

Dr. Sıddık YILDIZ

Dr. Şafak KAYPAK

Dr. Şükrü ÖZDAMAR

Dr. Ummahan ÖZ

Öğr. Gör. Dr. Ayşegül GÜLHAN

Öğr. Gör. Metin SÜRME

Öğr. Gör. Ömer EROĞLU

Arş. Gör. Ali Rauf KARATAŞ

Arş. Gör. Dr. Emre ÇİLESİZ

Arş. Gör. Cansu IŞIK

Arş. Gör. Pınar ERTÜRK

Arş. Gör. Sinan AYDOĞAN

Görüş Hazırlama Süreci ve Yöntemi

Akademisyenlerin Akademide Etik Derneğine yönelttikleri sorular büyük bir titizlikle cevaplanmaya çalışılmaktadır. Halen kitaptaki sorular dışında da sorular Derneğimize yöneltilebilir. Bilim kurulunda olan her bir akademisyen danışman görevini üstlenmiştir ve görüşlerdeki her bir maddeye tamamen katıldığı söylenemez. Ayrıca bu görüşler öneri niteliğinde olup hukuki sorumluluk alınmamaktadır.

Görüş Hazırlama Süreci

1. Aşama: Gerçek hayatta akademisyenler karşılaştıkları vaka ve sorunlarla ilgili Derneğe görüş almak için başvuru yapmakta
2. Aşama: Dernek Yönetim Kurulu başvuruyu değerlendirmekte ve görüş verilmeye değer bir durumsa sonraki aşamaya geçilmekte
3. Aşama: 330 değışecek kişiden oluşan bilim kurulunun görüşü e-posta ile alınmakta
4. Aşama: Gelen görüşler (her vaka için ortalama 30 bilim kurulu üyesi görüş vermekte) tasnif edilerek değerlendirilmekte
5. Aşama: Editör tarafında taslak öneri raporu hazırlanmakta
6. Aşama: Taslak öneri raporu bilim kurulunun görüşüne tekrar sunulmakta
7. Aşama: Düzeltme talebi olursa editör tarafında değerlendirilmekte ve gerek duyulursa öneri raporunda düzeltme yapılmakta
8. Aşama: Görüş başvuru yapan akademisyene iletilmekte (sonra kitap olarak yayınlanmaktadır)

Not: Bu eserin ilk serisi niteliğindeki Akademik Etik Uygulamaları kitabı 2022 yılında yayınlanmıştır. 2022 yılında yayınlanan serinin 1. kitabının içindekiler kısmı şu şekildedir:

BÖLÜM 1 Makale çalışmaları

- 1.1. Görüş Başvurusu: Kitap olarak yayınlanmış tezden makale üretmek
- 1.2. Görüş Başvurusu: Bildiriden Makale Üretmek

BÖLÜM 2 Danışman-Öğrenci çalışmaları

- 2.1. Görüş Başvurusu: Tez Danışmanlığı Etik İlkeleri
- 2.2. Görüş Başvurusu: Öğrenci ödevinden makale üretmek
- 2.3. Görüş Başvurusu: Tezden makale üretmek

- 2.4. Görüş Başvurusu: Danışmanın tezden eser üretmesi
- 2.5. Görüş Başvurusu: Öğrencinin tezden makale üretmeyi istememesi
- 2.6. Görüş Başvurusu: Lisansta yapılan bir çalışmadan makale üretmek ve lisansüstü çalışmalardan üretilen eserlerin puanlanması
- 2.7. Görüş Başvurusu: Danışman tezden üretilen makalenin yayınlanmasını istememesi
- 2.8. Görüş Başvurusu: Öğrencinin makale yazma sürecinden ayrılmasına rağmen tezden üretilen makaleyi yayınlamak
- 2.9. Görüş Başvurusu: Danışman değişikliğinde tez konusunun durumu

BÖLÜM 3

Doçentlik sınavı

- 3.1. Görüş Başvurusu: Şaibeli kongrede yayınlanan bildirinin puanlanması
- 3.2. Görüş Başvurusu: İkinci lisansüstü çalışmayı doçentlik başvurusunda bildirmemek

BÖLÜM 4

Editörlük ve kitap çalışmaları

- 4.1. Görüş Başvurusu: Kitabın farklı baskılarının tercümesinin farklı kişilere yaptırılması
- 4.2. Görüş Başvurusu: Kitaplarda benzerlik olması
- 4.3. Görüş Başvurusu: Editörün sonraki baskılarda bölümü çıkarması

BÖLÜM 5

Etik kurul

- 5.1. Görüş Başvurusu: Araştırma ve yayın etiği kurulunun uzmanlığı
- 5.2. Görüş Başvurusu: Etik kurulunun başvuru sahibinden araştırmaya bir akademisyenin dâhil edilmesini talep etmesi
- 5.3. Görüş Başvurusu: Etik kurulu izin belgesindeki araştırmacılarda değişiklik yapmak

BÖLÜM 6

Kadro Tahsisi ve Atamalar

- 6.1. Görüş Başvurusu: Norm kadro uygulaması
- 6.2. Görüş Başvurusu: Kadro ilanına birden fazla başvuru olması

BÖLÜM 7

Diğer Konular

- 7.1. Görüş Başvurusu: Etik ilkelerde olması gereken özellikler
- 7.2. Görüş Başvurusu: Ölçek Kullanma İçin İzin Alma
- 7.3. Görüş Başvurusu: Aynı veri ya da tezden farklı eser üretmek
- 7.4. Görüş Başvurusu: Acil veri toplama durumunda etik kurullarından izin alma
- 7.5. Görüş Başvurusu: Kazanılmamış doktora unvanını kullanma
- 7.6. Görüş Başvurusu: Proje ekibinden bir kişinin görevlerini yapmaması

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1	Makale Çalışmaları.....1
	1.3. Görüş Başvurusu: Araştırma Yürütürken Profesyonellerden Destek Almak.....1
	1.4. Görüş Başvurusu: Yayınlanmış Makaleyi Başka Dile Tercüme Edip Tekrar Yayınlama2
	1.5. Görüş Başvurusu: Daha Önce Yayınlanmış Makaleden Veri Genişleterek Tez ve Makale Üretme4
	1.6. Görüş Başvurusu: Yayınlanan Makalede Hata Çıkması6
	1.7. Görüş Başvurusu: Yayınlanmış Bir Makalenin Yayından Çekilmesi.....8
	1.8. Görüş Başvurusu: Vefat Eden Araştırmacının Ortak Eserde İsmi Yazılmaması 10
	1.9. Görüş Başvurusu: Başkasının Elde Ettiği ve Makalede Kullandığı Veriyi Kullanmak 11
BÖLÜM 2	Danışman-Öğrenci Çalışmaları15
	2.10. Görüş Başvurusu: Tezden Üretilen Esere Danışmanın İsmi Yazılmaması 15
	2.11. Görüş Başvurusu: Cinsel Taciz/Saldırıda Bulunan Danışmandan Feragatname İstenmesi 18
	2.12. Görüş Başvurusu: Danışmanın Öğrencinin Tezinden Ürettiği Eserde Öğrencinin İsmi Yazılmaması 22
	2.13. Görüş Başvurusu: Danışmanın Tezden Eser Üretilmesine Muvafakat Vermemesi..... 24
	2.14. Görüş Başvurusu: Danışmanın Tez Çalışması İçin Elde Edilen Veriyi Görmek İstemesi 25

BÖLÜM 3	Doçentlik Sınavı.....	27
	3.3. Görüş Başvurusu:	
	Doçentlik Dosyasında Eserlerin Alan Dışı Değerlendirilmesi	27
	3.4. Görüş Başvurusu:	
	Doçentlik Jürisinde Görev Alacak Profesörlerin Alan Bilgileri	29
	3.5. Görüş Başvurusu:	
	Uluslararası Yayınevinde Yayımlanan Kitabın	
	Ulusal Olarak Puanlanması.....	30
BÖLÜM 4	Editörlük ve Kitap Çalışmaları.....	35
	4.4. Görüş Başvurusu:	
	Kitap ya da Kitap Bölümü Yazma	35
BÖLÜM 5	Etik Kurul	39
	5.4. Görüş Başvurusu:	
	Etik Kurullardan İzin Alma.....	39
	5.5. Görüş Başvurusu:	
	Standart Olmayan Durumlar için Etik Kurul İzni Alma	40
	5.6. Görüş Başvurusu:	
	Herhangi Bir Kurumda Çalışmayan Araştırmacıların	
	Araştırmaları için etik Kurul İzni Almaları.....	41
	5.7. Görüş Başvurusu:	
	Bir yükseköğretim Kurumunda Çalışmayan Araştırmacının Etik Kurula	
	Araştırma İzni Alması için başvurmasına Yardım Etme	43
	5.8. Görüş Başvurusu:	
	Uzman Görüşü ve mülakat Yöntemiyle	
	Veri Toplamak için Etik Kuruldan İzin Alma	45
BÖLÜM 6	Kadro Tahsisi ve Atamalar	47
	6.3. Görüş Başvurusu:	
	Kadro İlanında Şahsa Özel Koşulların Yazılması	47
BÖLÜM 7	Diğer Konular	51
	7.7. Görüş Başvurusu:	
	Kendi Öğrencilerimiz Üzerinde Araştırma Yapma	51
	7.8. Görüş Başvurusu:	
	ABD Başkanının Vekâlet Bırakması.....	53
	7.9. Görüş Başvurusu:	
	Akraba Akademisyenlerin Birlikte Çalışma Yapması	54
	7.10. Görüş Başvurusu:	
	Araştırmacılara Etik Yemini Ettirme.....	56

7.11. Görüş Başvurusu: Yayınlanmamış Esere Atıf Yapmak	59
7.12. Görüş Başvurusu: İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün Ölçekte Değişiklik Yapılması Talebi	61
7.13. Görüş Başvurusu: Aynı Konuda Yazılmış Esere Atıf Yapmama.....	65
7.14. Görüş Başvurusu: Firma ile ilgili Araştırma Yaparken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	67
7.15. Görüş Başvurusu: Adayın Hakem ya da Jüriyi Reddetme Hakkı	68
7.16. Görüş Başvurusu: Başkasının Ürettiği Resim, Şekil, Grafik vb. Görselleri Eserlerde Kullanma	70
7.17. Görüş Başvurusu: Etik İhlaline Şahit Olma Durumunda Ne Yapılmalı	72
7.18. Görüş Başvurusu: Başkasının Doktora Tezinden Esinlenerek Eser Üretme	74
7.19. Görüş Başvurusu: Yazarın Eserinde Görevli Olduğu Birden Fazla Kurumu Belirtmesi.....	74
7.20. Görüş Başvurusu: Bilim İnsanların Kamuoyuna Sözle Beyanda Bulunurken Etik Sorumlulukları	76
Ekler	79
Ek 1: Yükseköğretimde Etik Sorunlara Yönelik Öneriler Raporu-1 (YER1)	79
Ek 2: Yükseköğretim Etik Raporu-21 (YER21)	81
Ek 3: Aketder 1.Etik Araştırmaları Kongresi Etik Kurullar Çalıştayı Raporu	96
Ek 4: Akademik Etik Uygulamaları	97
Kaynaklar	98

7. Bölüm: Diğer Konular

- 7.1. Görüş Başvurusu: Etik ilkelerde olması gereken özellikler
- 7.2. Görüş Başvurusu: Ölçek Kullanma İçin İzin Alma
- 7.3. Görüş Başvurusu: Aynı veri ya da tezden farklı eser üretmek
- 7.4. Görüş Talebi: Acil veri toplama durumunda etik kurullarından izin alma
- 7.5. Görüş Başvurusu: Kazanılmamış doktora unvanını kullanma
- 7.6. Görüş Başvurusu: Proje ekibinden bir kişinin görevlerini yapmaması

KAYNAKLAR

- Apaydın, F. (2022). Akademik Etik Uygulamaları, Akademisyen Yayınevi: Ankara.
- Graf, C., Wager, E., Bowman, A., Fiack, S., Scott-Lichter, D., & Robinson, A. (2007). Best practice guidelines on publication ethics: a publisher's perspective. *International journal of clinical practice*, 61, 1-26.
- İnci, O. (2009). Bilimsel Yayın Etiği İlkeleri, Yanıtlmalar, Yanıtlmaları Önlemeye Yönelik Öneriler, Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık, <https://www.j-humansciences.com>
- Shamoo, A.E.; Resnik, D.B. *Responsible Conduct of Research*, 3. Baskı, Oxford University Press, 2015, New York.
- Uçak, N. Ö., Birinci, H. G. (2008). Bilimsel etik ve intihal. *Türk Kütüphaneciliği* 22, 2, 187-204.
- ÜAK Bilimsel Araştırma ve yayın Etiği Yönergesi
- Wagner E. How should editors respond to plagiarism? COPE Discussion Document [Internet]. [cited 2013 Nov 21]. Available from: <http://publicationethics.org/files/Discussion%20document.pdf>
- YÖK Bilimsel Araştırma Projeleri hakkında Yönetmelik m. 3/a, m 3/k. m.18/1 maddeleri konuyu aydınlatması açısından önemlidir.
- http://www.deontoloji.hacettepe.edu.tr/programlar/SBE601_2017/bilimsel%20yaniltmalar.pdf isimli link'de aşağıda yer alan ifadeye rastladım.
- https://klinikpsikiyatri.org/Yazarlara_Bilgi
- <https://acikveri.ulakbim.gov.tr/>
- <https://acikveri.ulakbim.gov.tr/acik-veri-acik-bilim/bolum-7-veriyi-tekrar-kullanma/>
- <http://www.icmje.org/recommendations/browse/roles-and-responsibilities/defining-the-role-of-authors-and-contributors.html> adresindeki tanımlamalar yol gösterici olacaktır
- <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.3.5846.pdf>
- <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2547.pdf>
- https://www.researchgate.net/publication/341287073_Anket_Arastirmalarinda_Uygulanan_Etik_Kurallari_Ethical_Rules_Applied_in_Social_Surveys
- <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=10127&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>
- <https://publicationethics.org/competinginterests>
- <https://academy.pubs.asha.org/erc/editor-conflicts-of-interest/>
- <https://academy.pubs.asha.org/prep-the-asha-journals-peer-review-excellence-program/peer-review-policies/>
- www.europeanreview.org/policy-and-conflict-of-interest#:~:text=Reviewers%20must%20disclose%20to%20editors,believe%20it%20to%20be%20appropriate.
- <https://journals.plos.org/plosone/s/competing-interests>
- <https://apastyle.apa.org/>
- https://onlinelibrary.wiley.com/pb-assets/assets/21983844/2749_Copyright_permissions.pdf
- <https://www.springer.com/gp/authors-editors/editors/duplication-of-text-and-or-figures--plagiarism-/4226>

<https://publicationethics.org/sites/default/files/retraction-guidelines-cope.pdf>

<https://cope.onl/forum-concern>

<https://link.springer.com/article/10.1007/s11192-020-03600-8>

https://onlinelibrary.wiley.com/pb-assets/assets/21983844/2749_Copyright_permissions.pdf